

Het Zijspoor

Officieel orgaan van de

Modelbouw Vereniging
Arnhem e.o.

27^e jaargang, 2016, nr. 3

Tafel Altus past bij iedereen

Vijf computerwerkplekken voor een school vol verschillende leerlingen. Voor kinderen die in een rolstoel zitten, weinig spierkracht hebben of met een andere beperking leven. Hoe maak je nou een meubel dat bij iedereen past? Die vraag kregen wij van Onderwijscentrum de Twijn uit Zwolle. Onze reactie? In één woord: "Altus". Marjolijn de Graaf, Teamleider bij De Twijn: "De Altus tafel is volledig instelbaar voor elke leerling die eraan gaat werken. Het tafelblad kan omlaag en omhoog, er is een buikuitsparing en er zijn zijschotten die de concentratie verbeteren. De vijf werkplekken staan in onze grote hal en iedereen mag ze gebruiken. Door de mogelijkheden van de Altus tafel, lopen of rijden leerlingen de klas uit en gaan volledig zelfstandig computeren. Zonder dat ze hulp aan de leerkracht hoeven vragen. Hoe de leerlingen daarop reageren? 'Yes, wat gaaf!'"

"Hij kan omhoog en omlaag, moet je zien hoe hoog ie kan!"

Doe het lekker zelf

Op De Twijn leren kinderen veel. Vooral wat ze zelf allemaal kunnen. Leerlingen in de leeftijd van vier jaar tot een jaar of achttien, twintig, worden hier zelfstandig. De school is daar steeds meer op ingericht, zowel qua leer methode als qua materialen. De Altus tafel is een goed voorbeeld van dat laatste en Maatwerk ontwikkelde de tafel volgens de wensen van de school. Marjolijn: "We hebben een maand of twee getest met een proefopstelling. Pas in de praktijk zie je of iets werkt of niet. Zo kan het tafelblad nu bewegen tussen 35 centimeter vanaf de grond, tot 1,15 meter. Dat is genoeg bandbreedte voor jonge, oudere, grote en kleine leerlingen. Maatwerk dacht actief met ons mee en droeg oplossingen aan. Zo ontdekten we bijvoorbeeld ook dat kinderen snel afdwalen naar het beeldscherm van de buurman. Terwijl concentratie natuurlijk belangrijk is. Maatwerk kwam al snel met afneembare tussenschotten."

Weerloos tegen beweging

Bewegend beeld is erg moeilijk te negeren. De tussenschotten van de Altus zorgen ervoor dat iedereen zich op zijn eigen scherm kan focussen. Tineke Kamphuis, leerkracht bij De Twijn: "We hadden altijd al twee computers in elk lokaal. Eén voor de docent en één voor de leerlingen. Die stonden naast elkaar en vaak zat de leerling – in opperste concentratie – naar het scherm van de leerkracht te staren. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. De tussenschotten zijn een prettige oplossing en bovendien kunnen ze er ook nog af, als dat een keer van pas komt!"

"De computer opstarten, het tafelblad verlagen en mijn boek in de concepthouder zetten. Ik kan het nu eindelijk allemaal zelf doen!"

Met dank aan Onderwijscentrum de Twijn: www.detwijn.nl

Maatwerk
maakt modulaire systemen
voor nu en straks
met veel vakmanschap
en door productie in huis
sterk servicegericht

Nieuwe Havenweg 5, NL-6827 BA Arnhem, t. 026-3512247, f. 026-4437950, info@kindermeubilair.nl, www.kindermeubilair.nl

Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

Opgericht: 30 augustus 1983

Clubgebouw: 1ste verdieping firma Maatwerk revalidatietechniek,
Industriestraat 4, 6827 BD Arnhem

Clubavonden: iedere dinsdag van 18.00 tot 21.30 uur

Facebook: www.facebook.com → Modelbouw Vereniging Arnhem

Bibliotheek: Carlo Hellegers, op de verenigingsavonden

Contributie: € 120 per jaar, op NL61 INGB 0002 7551 77 van Modelbouwvereniging Arnhem

Website: www.mva.nu, webmaster: Jan Lourens, janlourens@planet.nl

Aangesloten
bij de

www.nmf.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Jitse Kaspers, 0049.2822 9814190, kaslok423@hotmail.com » voorzitter

Willie Koenders, 06-5129 0176, secretaris-mva@hotmail.com » secretaris

Jan Hendriks, 06-2054 5996, j.hendriks107@upcmail.nl » 2de secretaris

Jan Verlangen, 0316-333 912 » penningmeester

Chris Rijnaarts, 0316-265 653, bellefleur07@hotmail.com » lid

Het Zijspoor

officieel cluborgaan

Redactie: Hans van de Ven, 06-51052631, zijspoor@mva.nu

Advertentiesecretariaat: Bert Pas, 026-3217578, bertpas@hotmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of in te korten. De redactie kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de juistheid van de ingezonden artikelen. Overname van artikelen gráág, maar alleen met vermelding van schrijver en bron en ná toestemming van de redactie. De MVA e.o. is niet verantwoordelijk voor vormgeving en inhoud van de links, genoemd in ons clubblad en op onze website www.mva.nu.

Inleveren van je bijdrage(n) voor Zijspoor 2016-4 kan tot **22 november a.s.** bij de redactie.

Het volgende Zijspoor komt **6 december a.s.** uit.

IN DIT NUMMER:

Van de redactie	4	Wissellocatie NMF	22
Van de voorzitter	7	Jan rijdt (weer) rond	25
Facebook - oproep	8	Nieuwspas	28
Willem blijft plakken	9	Bij de rotonde rechtdoor?	32
Opgravingen bij de MVA	11	Carlo spot treinen	35
Op een klein stationnetje	12	Preiser scènes	36
Ons knutselhok	14	Uit d'oude doos	38
Groeten uit Modelland	17	Agenda	40
Baanzicht update N	19	Omroepberichten	42

Dordt in stoom

Het laatste weekend van mei, al weer even geleden dus. Maar wat een feestje was dat! De binnenstad en een fraai gebied ruim daarbuiten gevuld met

DORDT IN STOOM

stoomtreinen (veelal in model, twee in pendeldienst door de stad, namelijk 01 1075 en 65 018 van de Rotterdamse **Stoom**stichting Nederland), **stoom**draaimolens, **stoom**machines in alle maten, een **stoom**baggermolen, **stoom**

walsen (1:1 en allerlei schaalmodellen), **stoom**brandspuiten, **stoom**auto's, een **stoom**fiets, **stoom**trekkers, een **stoom**tractor, **stoom**boten, een **stoom**graanelevator en een keur aan **stoom**boten. De meest luidruchtige was het Nederlandse **stoom**schip **Succes**. Dit heeft aan boord Europa's grootste **stoom**orgel met 32 hele en halve tonen (bronzen **stoom**fluiten), wordt met een pianoklavier bespeeld of elektronisch bediend en heeft een kilometers ver bereik. [Luister en kijk maar](#). En noteer in je agenda: Dordt in **stoom** 2018.

More

Iets minder lang geleden verzeilden we in Gorssel, even onder Deventer. Daar staat het prachtige museum More, ik kan het iedereen aanraden. Maar daarachter trof ik een stukje smalspoor aan met een fraai tramstation. In gebruik genomen in 1926 door de NV Tramweg Maatschappij Zutphen - Emmerik. Traject: Deventer, Gorssel, Zutphen, Baak, Bremer, Hummelo, Kluisberg, Doetinchem, Zeddam, Montferland, 's Heerenberg, Emmerik.

Het in chaletstijl opgetrokken gebouw is in 2011 door middel van een slimme glazen pui flink vergroot en huisvest nu de Historische Vereniging De Elf Marken.

Diezelfde pui maakt fotograferen lastig als er een uit de kluiten gewassen camper voor de deur staat geparkeerd. Maar op de website staan een aantal fraaie (ook historische) foto's. <http://www.deelfmarken.nl/index.html> zie bij "Contact" en bij "Activiteiten" onder tramstation.

Menorca

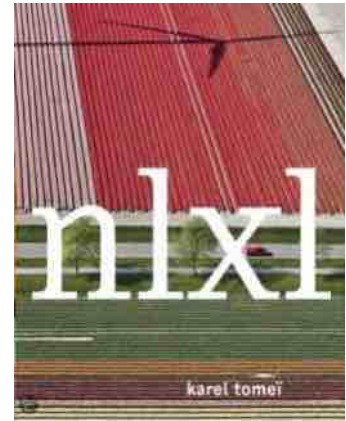
Wij hebben een talent in het kiezen van vakantiebestemmingen waar treinverhalen een bijzonderheid zijn. Op heel Menorca is geen rails te bekennen. Maar al tijdens onze heenreis creëerden we onbewust een Zijspoorwaardige anekdote. Tussen bus en trein zat krap zes minuten overstaptijd. We bedachten te laat geen samenreiskorting te hebben geactiveerd. Maar het werd nog erger. Ver na Utrecht constateerde de conducteur dat we ingecheckt waren bij Arriva. Waren we dus in de haast de verkeerde poortjes gepasseerd. Maar als we bij Amsterdam Bijlmer Arena alsnog gingen inchecken bij NS, dan streek de conducteur met de hand over het hart en kregen we geen boete van € 50 elk. Hij zag er vriendelijk maar nadrukkelijk op toe dat we inderdaad uitstapten. Maar dat gaf ons de kans toch nog te profiteren van samenreiskorting én van daltarief (want inmiddels was het over negenen). Bo-

vendien werd zo maar een kort ritje in rekening gebracht. Note to myself: niet vergeten om na afloop van de vakantie ons Arriva-starttarief terug te vragen via www.uitcheckgemist.nl

NLXL

Bij toeval kon ik bladeren in NLXL, een meer dan fantastisch boek met onnavolgbaar fraaie luchtfoto's van Nederland van Karel Thomeï. Een pil van een uitgave hoor: 36x30 cm groot, 480 pagina's dik, maar liefst 5 (!) kg zwaar. Wat kun je daar veel inspiratie uit halen voor het vormgeven van een modelbaan. Helaas uitverkocht. Maar op Marktplaats bleek nog wel een exemplaar te vinden. Ook de bijbehorende verhalen van bekende Nederlanders zijn beslist de moeite waard.

In dit Zijspoor:

Mika is back! Onze enthousiaste stagiair volgde een workshop bij Bentink. Natuurlijk was ik er bij! Zie pagina 12. Vanwege de gastvrije ontvangst door Marcel en zijn mensen bieden we hem in dit Zijspoor op bladzijde 9 ruimte om de volgende ronde kinderworkshops aan te kondigen. Bert zorgde weer voor een mooie aflevering uit d'oude doos (op zijn vaste plek: blz 38) en kijk nou eens hoe aardig: hij beschrijft nota bene mijn verjaardagscadeau! Everard doet (blz 14/15) verslag van onze werkzaamheden en vorderingen als magazijnmeesters. Ik start de derde ronde van Baanzicht; in 2012 en 2014 ging ik alle banen al langs en in dit nummer (blz 19-21) kun je lezen hoe de N-baan intussen is gevorderd. In komende Zijsporen bezoek ik de ook de Märklinbanen, de Z-baan en de gelijkstroombaan opnieuw. "Even voorstellen" geeft Jan Niemeijer (pag 25 e.v.) de ruimte om zijn eigen verhaal te vertellen.

Eckerhoogte

Onze zolder is gestript en opgeknapt. Over drie maanden zal mijn huidige baan Eckerven ten prooi vallen aan de slopershamer en ga ik Eckerhoogte bouwen. Graag nodig ik je uit om Eckerven voor die tijd nog te komen bekijken.

Autobedrijf Scheers bv

Uitmaat 9
6987 ER Giesbeek
0313-632242

www.autobedrijfscheers.nl

Wij doen alles voor uw auto!

Informatie: info@arosat.nl
Telefoon: 026 - 4953674
Mobiel: 06 - 29355986

De specialist in digitale satellietapparatuur

Wij leveren alle bekende merken satellietontvangers, onder andere Dreambox, Homecast, Topfield, Philips, Maxdigital, XTrend, VU+, M7, Rebox, SAB, Denson, etc.

Tevens allerlei accessoires zoals Triax schotels, LNB's, muurbeugels, dubbel afgeschermd coaxkabel, scartkabels, diseqc motoren, CI-modules en de smartcard van CanalDigitaal.

Bel voor vrijblijvende informatie of bezoek onze website.

Arosat
Esperantostraat 1
6991 CK Rheden

Van de voorzitter

Beste leden / mede-locofielen,

Wanneer deze uitgave van ons clubblad zal verschijnen is de 'R' alweer in de maand en zullen de conceptplannen op diverse zolders of in de geclaimde treinenkamers worden uitgewerkt.

Zomertijd is voor de meeste van onze locofielen meestal een periode van bezinning van "Hoe ga ik verder met mijn hobby?" Kijk, en die vraag heb ik mij ook gesteld, want na een zware en emotionele periode van afbraak/demontage van mijn treinbaan (12 x 2 m) in het vorig pand denk ook ik weer aan de volgende uitdaging.

In mijn appartement heb ik een ruimte van ongeveer 3 x 3 m tot mijn beschikking en met dat gegeven zal ik een ontwerp moeten gaan maken.

Ik ben meer een landschapsarchitect en geen technet, die allerlei geautomatiseerde foefjes bedenkt of overneemt. Ik vind het een uitdaging om de natuur terug te brengen naar - in mijn geval - de schaal 1: 87. Het is wel zo aardig dat in dat landschap ook diverse treinen kunnen rijden en dat laat ik dan analoog verlopen (= 'piano spelen' met knopjes). Enfin een baanontwerp in een ruimte van 3 x 3 meter.

Handelen naar de omstandigheden en woekeren met de (werk)ruimte die je hebt! Zo ook in onze clubruimten bij firma MAATWERK. Hans van de Ven, Everard en Bert Pas zijn druk bezig om de voormalige bibliotheek om te toveren tot een multifunctionele ruimte. Chris komt regelmatig met de verfkwest langs en voordat je het weet is er een knutsel- / overleg- / opslag ruimte met een garderobe tevoorschijn gekomen. Samen zijn we sterk en kunnen veel aan is mijn motto en dit is ook weer een duidelijk voorbeeld. Mannen: chapeau, het ziet er goed uit!

Wanneer zo langzamerhand weer iedereen na deze zomervakantie binnen druppelt gaan we per spoorgroep een plan van aanpak opstellen. Want stilstaan is achteruitgang en dat willen en kunnen wij niet als Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

In de pijplijn zit een plan om in groepsverband op zondag 2 oktober (= verjaardag van onze Corrie) naar Museum Bocholt-Dahlhausen te gaan in combinatie met een rit in een historische Railbus! De details gaan al rond.

Vanaf mijn stekje aan *Väterschen Rhein* wens ik een ieder veel plezier met onze mooie hobby.

+ groet,

Onze Facebookgroep telt inmiddels al 86 leden. Voor een groot deel dus belangstellenden "van buiten". Zij willen graag met ons meeleven, zijn geïnteresseerd in ons doen en laten. Daarom deze oproep om leuke tips, trucs, ervaringen, ontwikkelingen, plannen, scènes, oplossingen, technische foefjes, anekdotes en nieuwtjes onder de aandacht te brengen van de beheerders Joop, Robert of Hans of gewoon zelf een berichtje te plaatsen of te delen in onze groep. Help mee om onze Facebookgroep zo spannend en boeiend te houden als onze MVA ook daadwerkelijk is!

**BENTINK
MODELSPOOR**

KIDS! WORKSHOPS!

Op 22 oktober 2016 organiseren wij voor de tweede keer de Auhagen kidsworkshop!

Gratis deelname voor kinderen van 6 tot 10 jaar!

Schrijf je snel in...

Bentink Modelspoor
Loseweg 39
7315 BB Apeldoorn
T. 055 521 22 70
www.bentinkmodelspoor.nl

Auhagen

Willem blijft plakken!

Niet te diep in het glaasje kijken hoor. Beter is het om grondig het notitieboekje van Willem te bestuderen. Daar staan heel wat wijsheden in.

Tip 1. Er bestaat huidenlijm, beenderlijm en zelfs zenuwlijm (zomaar wat weetjes hoor) maar in het bij Willem favoriete Belgische Modelspoor Magazine gaat het vaak over Titebond. Dat is een synthetische lijmsort, die keihard opdroogt; niet zo flexibel als de bekende houtlijmen. Het kent een korte droogtijd; een beetje schuiven, vergeet het maar. Je hebt het al begrepen: het hecht bijzonder goed. Dus lastig te verwijderen. Onze adverteerder Baptist heeft 17 soorten op voorraad.

Tip 2. Als je houtlijm aanschaft (denk: Bison, Pattex), let je dan ook op de aanduiding D1, D2, D3, D4? D1 is voor gebruik binnenshuis bij kamertemperatuur. Deze lijm laat gemakkelijk los bij blootstelling aan vocht. Ook D2 kan maar zeer matig tegen vocht. D3 wordt zowel binnen als buiten gebruikt. Deze lijm laat niet zomaar los bij blootstelling aan vocht. Nuttig voor toepassing in badkamers. D4 wordt gebruikt voor zowel binnen- als buitentoepassingen waarbij vaak en veel condensatie optreedt.

Wat ik me nou afvraag: hoeveel tip geeft Willem aan onze barvrouw?

Bedrijfs hulpverlening

Reanimatietrainingen

AED- trainingen

Levering Defibrillatoren (AED)

Trainingen voor het onderwijs

EHBO

Emergency Training Partners is een opleiding en adviesbureau op het gebied van spoedeisende hulp. Wij verzorgen trainingen op dit gebied voor zowel leken als professionals binnen en buiten de gezondheidszorg. Na de oprichting in 2002 heeft ETP een gezonde groei doorgemaakt. Een groot aantal bedrijven en instellingen maken al gebruik van de expertise van ETP.

De opleidingsstak bestaat uit een aantal freelance instructeurs, die les geven combineren met werken als ambulanceverpleegkundige, beroepsbrandweerman, verpleegkundig centralist of verpleegkundige op de traumahelicopters. Hierdoor is een ruime kennis en ervaring aanwezig op het gebied van de hulpverlening, en zijn de lessen praktijk gericht. ETP is door zowel het MBOV als de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) gecertificeerd voor het verzorgen van diverse opleidingen. ETP doet er alles aan om, naast de wettelijk verplicht gestelde lessen, de cursussen in overleg af te stemmen op de behoefte binnen uw instelling, bedrijf of organisatie.

Daarnaast adviseert ETP op het gebied van inrichten van u hulpverleningsorganisatie, aansluiting op diverse medische artikelen van verbandmiddelen tot Automatisch + Externe Defibrillatoren (AED). ETP is officieel dealer van de Medtronic AED's.

Lovinklaan 1 • 1821 HR, Arnhem • T 026 - 40 32 33 • info@etpartners.nl • www.etpartners.nl

Eind 2014 kwamen onze opgravingen even stil te liggen. Ook een archeoloog wil wel eens het schepje neerleggen. In het vorige nummer staken we weer onze neus in het verleden. En hier is aflevering 8: het jaar 2004. Een heel MVA-jaar trekt aan je voorbij.

Wil je meer weten? Lees het hele artikel; Carlo heeft 't complete archief van Het Zijspoor in de biep staan.

door **Hans van de Ven**

2004	15	1	Wie ben ik: Hans Karssen; Elektrotechniek voor de modelspoorder (XXII): de walk-around; Uit d'oude doos: Met Blikken Tinus naar het Zuiden; Vraaggesprek met adverteerder Sylvia Sanders (Le Champ); De andere hobby (filatelie), een vergelijk, door Dwarsligger
2004	15	2	Wie ben ik: Arthur Brinkhoff; Elektrotechniek voor de modelspoorder (XXII): een kleine correctie; De Beierse Zugspitzbahn, door Jan Reinders; Vraaggesprek met adverteerder Arnheims Glasherstel; Dortmund 2004, door Dwarsligger; Uit d'oude doos: Blikken Tinus (2); De Rübelandbahn, door Tjeerd Walda; De vijf mooiste treinen van Ed Nijpels
2004	15	3	Badische Höllentalbahn, door Jan Reinders; Vraaggesprek met adverteerder (cafeteria) Mosselman; Wintervakantie in Allgäu, door Jasper Kooderings (en foto's van Carlo Hellegers); Uit d'oude doos: Blikken Tinus (slot); Euro Technica, door Jitse Kaspers; De Trevithiek locomotief, door Bert Pas; Train City, door Ben Molle; Dagje Salzburg met bezoek aan trolleyremise, door Jasper Kooderings
2004	15	4	† Henk van Oort; Elektrotechniek voor de modelspoorder (XXIII=24?): binnen- en sluitverlichting in rijtuigen; Vraaggesprek met adverteerders Hans en Magda Vonk; Wie ben ik: Robin Jansen; Het transportmuseum van Neurenberg, door Jan Reinders; Spoorwegmuseum Brussel-Noord, door Jitse Kaspers; Stoomtrein in Arnhem, door Ben Molle; Thuispoor 16: Cinty Molmans
2004	15	5	Verslag Neurenberg 2004, door Bert Pas; Uit d'oude doos: twee maal Velp aub door Ben Aalbers; The Iron Duke, door Jan Reinders; Wie ben ik: Jan Verlangen; De Neat tunnels in Zwitserland, door Tjeerd Walda; Maatschetsen, een vrijstaand woonhuis, door Ton Karel

Op een klein stationnetje

door Hans van de Ven

"Wil je groene, oranje of roze limonade?" Zaterdagmorgen 9 uur, de start van de eerste kinderworkshop van Bentink Modelspoor in Apeldoorn. Maar liefst elf kinderen zitten er helemaal klaar voor. Ook "onze" Mika en zijn vader zijn van de partij, dank zij een tip van de Zijspoor-redactie. Hij is met zijn 13 jaar iets ouder dan de doelgroep (de nieuwsbrief vermeldde 6 - 10 jaar, wel met een soepele marge), maar een glaasje ranja gaat er best in. Direct daarna wordt een dienblad met heerlijke koekjes onder de neus gedrukt. "Pak maar wat lekkers, hoor". Marina en Brenda weten hoe je je gasten gezellig ontvangt.

De acht jongens en drie meisjes hebben intussen allemaal een goed plekje gevonden. (Groot)ouders worden met zachte drang naar beneden gedirigeerd: "Daar staat de koffie klaar". Kijk, zo werkt dat. Alleen ik laat me niet verleiden; ik ben tenslotte hier om verslag te doen voor ons clubblad. Gewillig word me ter plekke koffie in de hand gedrukt. De kinderen krijgen de eerste aanwijzingen van workshopleider Paul de Groot. Aan werkelijk alles is gedacht: hobbylijm, houtlijm, een fors breekmes (!), schaar, spatel, kwast, potlood, grasmatje, een velletje klinkerstraat en niet te vergeten bouw pakket Auhagen 99052 Halte Wachstädt. Ken je dat: een workshopleider die een uur lang het hoogste woord voert? Zodat je je langzaam wanhopig begint af te vragen wanneer het werken begint? Zo niet bij Paul. Na een paar zinnen kunnen de kids al aan het slag. Ramen uit de gietvormen snijden, spaarzaam hobbylijm opbrengen en vastplakken. "Even aan-

drukken, jongens. Daarna de deur zoeken." De een snuffelt in het doosje, een ander bestudeert nauwgezet de uitgevouwen handleiding, een derde vraagt en krijgt meteen hulp. Ieder kind zijn eigen leerstijl. "Let even op, jongens. (Paul pakt het bouwwerkje van Mika.) Hier gaat iets niet helemaal goed.

De deur zit ondersteboven. Snel loshalen en omdraaien, want een stationnetje met een kattenluikje - daar heb ik nog nooit van gehoord." Dan even vingers opsteken: wie heeft er wel eens een schaar gebruikt? "Mooi, iedereen. Ga dan maar heel precies het papieren binnenwerk uitknippen." Een minuut later volgt instructie hoe een stippelijntje met een schaarpunt gerild moet worden voor een scherpe vouw. Het gebouwtje op de grondplaat, dakgoot aan dak, dak op de halteplaats. We zijn al aardig op stoom.

Mocht je nu al lezend veronderstellen dat de volwassenen beneden ontspannen aan de koffie zitten, dan heb je het mis! Workshopleider Hans Louvet heeft de ouders de eerste beginselen van modelspoor bijgebracht. Tweerail versus drierail, minder is meer, stoom, diesel en elektrisch, aandacht voor het landschap, schaalgroottes, analoog of digitaal. In een halfuurtje

passeren alle elementen van een prachtige hobby de revue. Mét ruimte voor het stellen van vragen uiteraard en een tour door de prachtige winkel. Dan voegt Hans zich boven bij Paul. Want de tijd begint te dringen en er is nog zoveel leuks te doen. De kinderen krijgen de opdracht om alle leuke kleine onderdelen in de doos te stoppen. Mika raapt het zijne bij elkaar: bankjes, hekjes, schoorsteen, brievenbus, uithangborden. Voor later, voor thuis.

Bij iedere deelnemer ligt ook een dik stuk architectenkarton van 30x30 cm klaar. Hans brengt er een strook dubbelzijdig plakband op aan, Paul volgt met voor ieder een stuk rails. Dan komen de zakjes ballast op tafel. Nauwelijks uitleg nodig. Strooien, met de kwast verspreiden, beetje aandrukken. Al snel keert Mika zijn karton boven het werkstuk van een ander om: zo, die heeft nu óók ballast! Wat werkt dat plakband handig zeg! Een perfect idee. Hier zijn ervaren modelbouwers te herkennen. Maar we mogen toch ook wel even klieren met houtlijm? Natuurlijk! De bestrating moet worden vastgeplakt, er komt groen strooisel uit de doos en natuurlijk zijn er ook bomen! Maar als één ding duidelijk is: deze kinderen worden niet als kleuters behandeld, want wie wil mag met een heuse Grassmaster aan de slag. Dat laat ook Mika zich geen twee keer zeggen.

Het uur is al ruimschoots om. Omgevlogen! Het halfuurtje tot de tweede groep zich aandient wordt moeiteloos doorgeknutseld. Had ik al geconstateerd dat de stemming er goed in zat? Van lieverlee komen ook de ouders boven. Ze kijken hun ogen uit. Wat hebben de jeugdige deelnemers hard gewerkt! Glunderende ogen, enthousiaste uitroepen. Het resultaat en alle losse onderdelen en restanten kunnen worden opgeborgen in een fraaie draagdoos van Auhagen, die doet denken aan een Happy Meal van McDonalds. In de gauwigheid zie ik onderin een lekker doosje rozijnen. Gewoon op ware grootte! O, en ook nog een zakje Haribo beertjes. Lekker hoor.

Tijd voor wisselen van rol: Paul gaat nu met een groep ouders in gesprek, Hans zet de tweede groep kinderen aan het werk. Intussen spreek ik nog even met Marcel van der Bent, eigenaar van Bentink Modelspoor. Een man met visie, iemand die verder kijkt dan het verkopen van startsets. Vandaar ook dat hij in zijn winkel allerlei activiteiten ontplooit. Regelmatig zijn er adembenemende diorama's en modules te bewonderen; als het even kan is de bouwer zelf aanwezig om toelichting te geven. En de agenda vermeldt doorlopend uiteenlopende workshops airbrushen, landschapsbouw, digitaliseren. Vandaag mocht ik al constateren dat er dan ook serieus gewerkt wordt! Maar het liefst zou Marcel modelspoor educatie landelijk aanbieden op basisscholen. In de VS kennen ze dat al; google maar eens op "Maker Movement". Zou ik bijna nog vergeten te vermelden wat de prijs was van deze

kinderworkshop. De kosten bedroegen, met dank aan Auhagen, precies nul euro. Gewoon gratis. Inclusief koffie en gekleurde limonade van Brenda en Marina. Dat is gewoon onbetaalbaar, nietwaar Mika?

Ons knutselhok

door Everard van der Velden

Nou, eigenlijk is die benaming een beetje benedenmaats, want het is geen hok en er wordt niet geknutseld. Er wordt modelbouwwerk van hoge kwaliteit gemaakt. En ook mogen we niet spreken van een hok. In een hok zitten kippen, konijnen of een hond. Dit was (ja, inmiddels verleden tijd) een kleine ruimte, die gebruikt werd om allerlei werkjes te doen voor de grote modelbaan, die beter niet ter plekke gedaan konden worden. Te vuil (gips), stoffig (zaagwerk) of te onhandig (afmetingen of kwetsbaarheid). Ook was het nog wel eens de wachtkamer, waar gelijmde delen, al dan niet in de greep van martelwerktuigen, op hun stevigheid moesten wachten.

Maar zoals we allen regelmatig konden vaststellen, was die kleine ruimte al snel te klein als je met meerdere mensen tegelijkertijd wilde werken. Het plan was driedelig:

- A. De onderdelen, materialen en rommel geordend in uniforme dozen op schappen te plaatsen, waardoor eindeloos "gegraaf" in allerlei dozen verleden tijd zou worden.
- B. Aan een grote tafel met plaats voor een groepje mensen, gezellig samen dingen te bouwen. Dat hebben we bij de modelbouwvereniging Deventer gezien en dat sprak ons zeer aan.
- C. Om deze grote tafel te kunnen plaatsen moest de ruimte fors groter gemaakt worden. Samenvoeging van de oude kleine ruimte met de voormalige bibliotheek was de insteek.

Daarom is, na uitgebreide voorstudies en risico-analyses, goedkeuring gevraagd aan de hoogste instanties. Na enig aandringen kregen we groen licht van de raad van commissarissen en konden we beginnen.

Hans en ik hebben ons kunnen verzekeren van de hulp van Bert, die ons ervan overtuigd heeft dat de tussenwand weg kon zonder instortingsgevaar en met formidabel timmerwerk de ombouw uitgevoerd heeft en van Chris die strak schilderwerk leverde.

Nu de operatie vergaand afgerond is, kunnen we met genoegen vaststellen, dat inderdaad de onderdelen netjes geordend zijn, de ruimte mooi groot is geworden en we aan een grote tafel gezellig samen kunnen modelbouwen.

We love it when a plan comes together

Méer foto's →

ordenen betekent ook: afvoeren

onze schatkamer

Bert bereikt een doorbraak

wandkastje voordat Chris het schilderde

met de "Chevy" van Everard twee tafels ophalen; nu zoeken we nog wat krukken

**Wijnen uit vele landen. Uitgebreid assortiment gedistilleerd.
Meer dan 350 whisky's. Relatiegeschenken.**

STEENSTRAAT 28 - ARNHEM - TELEFOON 026 - 3515681
INTERNET WWW.YVESBOODE.NL; MAIL INFO@YVESBOODE.NL

VONK TOTAAL *heeft t allemaal*

*Tabak

*Snoep

*Tijdschriften

*Drogisterij

*Geneesmiddelen

*Bloemen en planten

*Wenskaarten

*Strippenkaarten

*Bus abonnementen

*Fotokopiëren

+Zwart/wit € 0,05

+kleur 1^e klas

*Fax service

*Kantoorartikelen

*Inbinden

*Snijden

*Plastificeren

*Bedrukken van:

+T-shirts

+Muismatjes

+Servetten

+Bekers etc. etc.

*Krasloten

Apotheek service

Oranjestraat 74, Arnhem
tel. 026-4450057
ma,di,do,vr 07.30-18.00 uur
za 08.00-16.00 uur, wo gesloten
www.vonktotaal.nl

**extra pinnen
geen probleem**

Stomerij*

Inkjet cartridges*

Diverse telefoonkaarten*

Staatsloten*

Fotoservice*

Fotorolletjes*

Citin tapijtreiniger*

Videobanden*

CD-ROM's*

Fototoestellen*

Invite cosmetica*

Cadeau artikelen*

Kerstbomen*

Postzegels*

Speelgoed*

Muziek CD's*

Simson plakspul*

Gekleurd papier*

Fournituren*

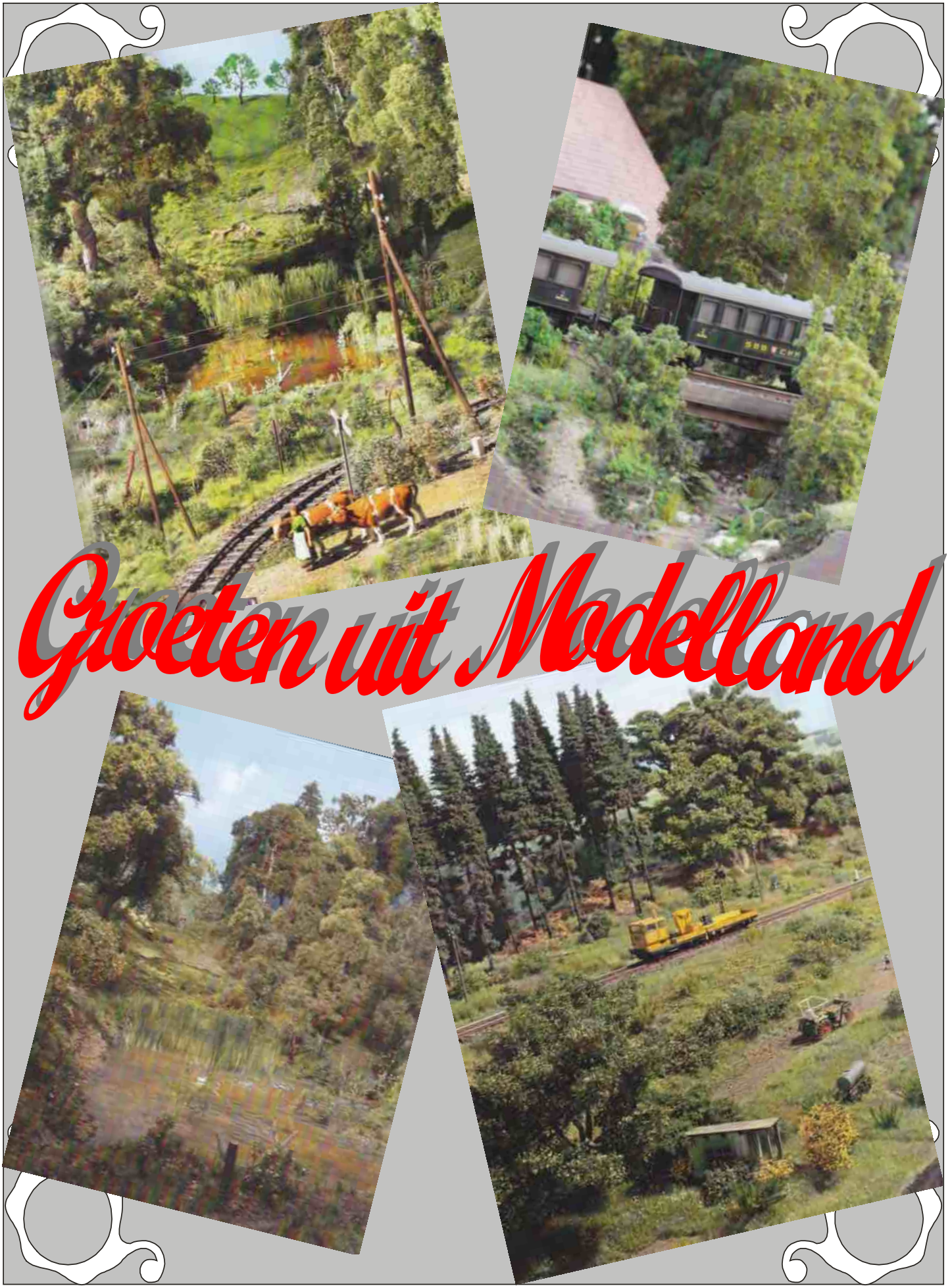
DMC-garen*

Batterijen*

Lotto+Toto*

Potgrond*

Groeten uit Modelland

Groeten uit Modelland

Hallo leden van de MVA,

Goeie vakantie gehad? Zeg eens eerlijk: hoeveel prentbriefkaarten heb je dit jaar verstuurd? Dat was vroeger wel anders, nietwaar!

Ik moet toegeven dat het bij ons beperkt blijft tot een stuk of drie, hooguit vier. Maar niettemin trekt iedere molen met kaarten mijn aandacht. Ik móet er even een draai aan geven. En het spijt me echt dat de klad is gekomen in onze gewoonte om van iedere vakantiebestemming één kaart te kopen voor onze eigen verzameling. Dat begon net een schatkist aan herinneringen te worden.

In een grijs verleden mocht ik graag een uurtje op een luchtbed dobberen in een bergmeertje. Bij voorkeur natuurlijk op de rug, zodat de bergen en luchten het onweerstaanbare decor vormden. Het meertje op de foto linksboven ziet er minder aantrekkelijk uit. Maar de omgeving mag er zijn hoor. Reeën op de achtergrond, koeien aan de andere kant, weelderige plantengroei rondom, nostalgische telefoonpalen en niet te versmaden: een bergspoortje! Ik blijf liggen tot ie voorbij komt! Intussen werpt het zonnetje prachtig licht tussen het groen.

Daar is ie dan en hij verraadte meteen ons vakantieland. Ik vraag me alleen af of het zicht voor de passagiers echt zo beperkt is. Het lijkt wel matglas! Fraaie oude rijtuigen overigens wel, uit de jaren '50. De brug heeft nog niets aan stevigheid ingeboet.

Linksonder wéér een meertje. Deze keer met een schaapskudde op de oever. De schaapherder leunt relaxed op zijn staf, de hond houdt de boel bij elkaar. Wat ik me altijd afvraag: zouden eendjes ook zo genieten van die prachtige waterlelies?

En dan is er ineens werk aan de winkel. Wég vakantiegevoel. Het werk-treintje trekt net weer op na het sein, de boer is met de tractor onderweg naar zijn akkers. De hitte straalt je tegemoet van zo'n plaatje. Ik denk dat het water in de tankwagen ook niet meer zo fris zal zijn.

Zeg nou zelf: bij zo'n prentbriefkaart vraag je toch onmiddellijk waar deze prachtige landstreek te vinden is? Is het ver rijden? Hoe staat het met de hotelaccommodaties en de horeca in de omgeving? Is het er al erg toeristisch druk?

Gefopt! Deze keer door een grootmeester: Wolfgang Langmesser is de maker van deze scenery. Wil je de foto's op groot formaat bekijken, zoek dan naar Loki 6 van 2013.

hans

BAANZICHT

door Hans van de Ven

ARNHEM - SEPTEMBER 2016. Hoe staat het er inmiddels bij? Het loopt al tegen sluitingstijd, deze clubavond. De altijd geanimeerde pauze in De Spoorbiels is achter de rug. Corrie komt net langs met een schaal heerlijk warme gehaktballetjes. Maar tel ik nu nog maar twee N-bouwers? Gerrit is aan de linkerzijde druk bezig met een gipsen muur, Theo buigt zich rechts over een schakelbord. *"Is Jan er niet?"*, vraag ik dus maar. *"Ja, die ligt onder de baan te stickeren"*. Of hebben ze het nou over stekkeren? Ik ga op onderzoek uit en buikschuif onder het centrale bedieningspaneel. Daar ligt de baancommissaris met een bos draad en de nodige gereedschappen. Hij is druk met de aanleg van een soort onderstation. Buitengewoon strak zijn op een stuk multiplex maar liefst 24 blokjes van zes kroonstenen gemonteerd met daartussen forse flexibele kabelgoten. *"Het grote paneel raakte toch te vol. Om de boel overzichtelijk en bereikbaar te houden, leg ik hier nu een schakelplateau aan. Dat moet de verbinding gaan vormen tussen het grote bedieningspaneel en de rest van de baan. Zo wordt het veel gemakkelijker om aftakkingen te maken naar de wissels, de blokken en andere elektrische eenheden, maar ook om eventuele storingen op te sporen."*

Jan wijst glunderend op nog een andere bedrading. Dat blijkt een nieuw aangelegde extra ringleiding te zijn voor ledverlichting. Via een bevriende relatie kon de hand worden gelegd op een trafo die keurig afgevlakte gelijkstroom levert, in jargon een ledpowersupply. Een industrieel apparaat, zeker € 100 waard, maar gratis gekregen. Fijn voor het N-budget! De trafo levert maar liefst 3,5 Ampère. Dat moet ruim voldoende zijn voor alle toekomstige ledlampjes en de aansturing van relais van het bloksysteem.

Zeer interessant down under, maar ik ga toch maar eens bovenbaans kijken. De rechterzijde is, zoals het plan was, helemaal onder handen genomen. Het gebied binnen de klimspiraal is onherkenbaar veranderd. De fraaie zelfbouwhuizen van Gerrit (zie vorige update) hebben er een mooie plek gekregen. Ook de aankleding, met groen, bomen, etc. heeft de nodige aandacht gekregen. Deze wijk heeft een ultramoderne verbinding gekregen met het station: een compleet Faller Carsysteem is ingebouwd en functioneert naar wens. En bij dat station is Theo dus aan het werk. Ook hier bleek het nuttig de bedrading te vernieuwen en overzichtelijker aan te leggen. Die klus is geklaard; wel moet e.e.a. nog op tekening worden gezet. Het kleine schakelbord is speciaal bedoeld voor het rangeerterrein. De doorgaande sporen van het naastgelegen station worden centraal aangestuurd en zijn dus onderdeel van het bloksysteem. Maar als een trein van het hoofdtraject naar de zijsporen wordt gedirigeerd kan handmatig en naar hartenlust gerangeerd worden.

De perrons met aangekochte overkappingen (inmiddels ook al van verlichting voorzien) lig-

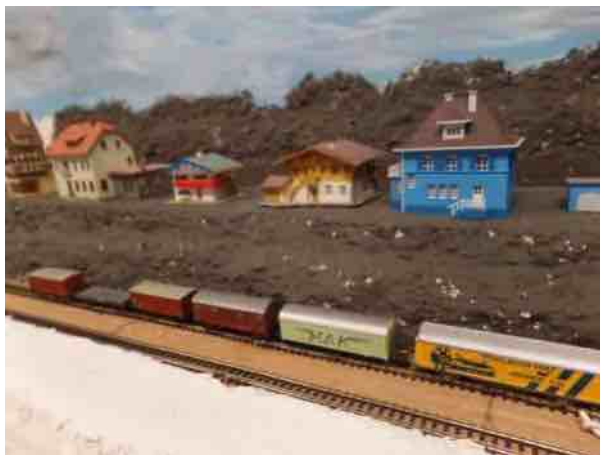

gen er strak bij. Wel moet de aankleding nog gebeuren. Zonder bankjes, informatieborden en vooral reizigers oogt het verlaten. "We zijn ook nog niet klaar, hoor", klinkt het driestemmig. Maar het stationsgebouw is het bewonderen al meer dan waard. Gerrit ontwikkelt zich gaandeweg tot expert in zelfbouw. Het totale gebouw telt maar liefst zes onderdelen. Voorzien van prachtige details en voorzien van een zeer complex dak. De eerste versie van het pand bleek wat te groot voor de beschikbare ruimte. Er moet tenslotte ook plek zijn voor wegen, parkeervakken en taxivoorzieningen, nietwaar? Maar dit definitieve stationsgebouw is een pareltje. Ragfijne kozijnen, zelfgemaakte deuren, strakke styreenwanden, rood pannendak. Rechts van deze aandachttrekker is grond aangekocht voor de bouw van drie rietgedekte villa's. Wil je ze zien? Hun grote voorbeeld staat aan de Parallelweg in De Steeg.

Al met al heeft de grondige renovatie van het rechterdeel, zowel boven- als ondergronds, flink wat tijd opgeslokt. Toch is nu goed te zien dat het midden- en linkerdeel aandacht krijgen. Al heel wat rotswanden zijn vormgegeven. Hier en daar zijn ook al wegen geasfalteerd met een beproefde mix van zwarte verf en zilverzand. Het resultaat oogt zeer realistisch. Maar nog lang niet alles ligt vast. Komt er links een tweede station of wordt het een industriegebied?

Bij de foto's:

- 1 - Het geheel vernieuwde binnengebied van de klimspiraal
- 2 - Het prachtige stationsgebouw
- 3 - Fraaie villa's van de hand van Gerrit
- 4 - Inkijkje richting locloods
- 5 - Stadsgezicht in wording
- 6 - De 'Bovenweg", met een eerste grondkleurtje
- 7 - Waar die kleur nog ontbreekt, waan je je op wintersport
- 8 - Is het niet een idyllisch laantje?

Wissellocatie

📷 en 🗨️ door Hans van de Ven

Een oude schoolverlater was ik: meester wilde ik worden. Dus na de HBS en Kweekschool terug naar de lagere school, om pas op mijn 56^e de deur definitief achter me te sluiten voor een kantoorbaan. Het betreden van de oude jongensschool in Oosterhout roept dan ook veel herinneringen op. Bij clubgenoot Willem trouwens minstens net zo. We bewonderen de

bouwkundige staat van het gebouw; heel veel historische details zijn bewaard gebleven. Zoals de emailen bordjes boven de deuren: "klas 4". Maar tegelijkertijd is het interieur omgetoverd (ja, dat is het juiste woord!) tot een magische wereld. Wat een prachtige inrichting. De magnifieke poppenhuizen zijn te zien in de ramen van een decor met huizengevels. Stuk voor stuk mooi uitgelicht. Zet ons maar een avondje voor zulke kijkdozen; we kijken onze ogen uit. Wat een liefde straalt ons tegemoet. Modelbouwers hebben topcreaties afgeleverd.

En zo gaat het lokaal na lokaal. In Het Poppenparadijs (trek gerust die kastdeurtjes open als je niet bang bent!) net zo oogstrelend fraai als bij De Voorstelling Begint en het Kaaiendonks Carnavalsmuseum. Ook bij Kom je spelen halen Willem en ik herinneringen op aan onze lang vervlogen jeugd (we hebben het hier vanzelfsprekend niet over onze géést...) en bij Stoer Speelgoed troffen we met onze instemming ook modeltreinen aan.

Maar we kwamen natuurlijk naar Speelgoedmuseum "Op Stelten" in Oosterhout (NB) voor de wisseltentoonstelling, die tot zondag 30 oktober wordt verzorgd door de NMF. En dat is boffen: hier is een extra groot lokaal voor beschikbaar. Midden in de zaal staan maar liefst

drie Märklinspeelbanen opgesteld. Ja, zo trek je de kinderen wel naar binnen. Ze staan direct met de hand aan de knoppen. Of - in het geval van een schattig klein meisje - te spelen met de dieren die rond het spoor te vinden zijn. Aanwijzingen van opa en oma worden totaal niet opgemerkt, zo gaan ze op in hun spel. Enthousiaste uitroepen bewijzen dat ze hier wel even bezig blijven. Wij kijken ondertussen rond. De NMF onderhoudt uitstekende contacten in de modelspoorwereld. Een stuk of zes prachtige glazen vitrines zijn gevuld en verzorgd door de Stichting Doorreis. Keurig gerangschikt op aansprekende thema's, zoals de diverse NS-elloks (1100, 1200, 1600), de blokkendozen, Plan E, hondenkoppen, de muizen.

Maar ook bijzondere onderwerpen als houten coupé's, witmetaal producten en niet te vergeten een prachtige verzameling Philotrainsmodellen (het water loopt je in de mond!) komen aan bod. Verder een vitrine met een overzicht van gangbare schalen en van meerdere railsoorten. Ook de reclame wordt niet vergeten. Allerlei locs en wagons met advertentieteksten en logo's zijn te zien: Railhobby, Bart Smit, Heineken (een schap voll!), Friesche Vlag, Bavaria, Mars, Giroblauw (paste heel goed bij Willem en mij). Stichting Doorreis heeft er niet veel mee op en noteert: "Bijna alle fabrikanten maken zich er schuldig aan". Alles is voorzien van korte, krachtige teksten. Kleine kanttekening: lang niet alle rijdend materieel staat op rails en dat oogt net even minder.

We telden ook tenminste acht zeer verschillende diorama's en modules. Aangeleverd door NProject en meerdere modelbouwverenigingen. We zeiden toch al: de NMF heeft een waardevol netwerk. Toppers zijn voor ons de Hefbrug (ooit deel van een demonstratiebaan in het Spoorwegmuseum), de Magnetron (de draaischijf voor het bereiden van voedsel werd dus vervangen door een draaischijf om locs te

keren), de Violkoffer (herfst in Douai, mijnstreek in Noord-Frankrijk) en de Kijkbuis (liefdevol gedetailleerd en gewetherd industriespoor). Een andere modelbaan die aandacht verdient is "Fantasie eiland" van Albert Winkel. Hier is geen sprake van nauwgezette nabootsing van een landschap. Hier is een prettig onbevangen geest te ontwaren. Een huisje hangt bouwkundig onverantwoord over de rotswand en heeft een meegebogen wand om de trein te laten passeren. In een geheimzinnige grot woont hagedis Lizzy. Lekker gek grote bloemen (van de Action) kleuren het eiland, waarop van alles te zien en ontdekken valt.

Op een fors filmdoek werd een video vertoond met prachtige beelden van modelbouwclubs (we ontwaarden zelfs onze eigen Modelbouw Vereniging Arnhem), maar ook van het echte spoorbedrijf. Fraaie luchtopnames, afgewisseld met beelden vanuit de loc. Ook hier korte introductieteksten. Het geluid stond zacht genoeg om het enthousiasme van kinderen niet te verstoren, maar daardoor is niet alles woordelijk te volgen. Ernstigste kanttekening van Willem en mij, gezeten op het bankje: het filmdoek hangt niet mooi strak, waardoor die prachtige treinen onbedoeld door het Nederlandse landschap lijken te golven.

We zwijmelen nog even weg bij de mooie vitrinekast met meerdere Adler-treinen, zoals die in 1835 van Neurenberg naar Fürth reden. Een Trix-product. Stoomlocomotief Mustang (schaal 1:11), gebouwd door Wim Löring, vormt het pronkstuk. Koffie en appeltaart smaken ons prima, maar het wordt tijd huiswaarts te keren en van daaruit iedereen op te roepen spoorslags naar het Speelgoed- en carnavalsmuseum af te reizen, met een extra aanmoediging voor treinidolaten om dit vóór eind oktober te doen.

www.speelgoedmuseum.nl en www.stichtingdoorreis.nl

Onze producten zijn nu ook te bestellen via onze webshop

Ga snel naar: www.rubberrol.nl

WEBSHOP >>

IMPORT - EXPORT

Rubberrol Arnhem

Technische Handel Mij. B.V.

Draadnijgereedschap • kogellagers • Gereedschap • Transportbanden
V-waars • Kettingen • Oliekeerringen • Bouten en moeren • Werkkleding

Jan rijdt ((waeer)) rond

door Jan Niemeijer

Graag wil ik met u kennismaken.

Ik ben Jan Herman Niemeijer, geboren in Utrecht op 2 augustus 1945, dus nu 71 jaar. Na het Montessori Lyceum en een stukje HTS, mechanische technologie, terechtgekomen in Utrechtse Universiteits Werkplaats, bij High Voltage Engineering / Amersfoort, half jaar stage in de VS, Enraf Nonius / Delft en tenslotte in 1971 bij de KEMA in Arnhem alwaar ik de VUT heb gehaald. Als stafmedewerker o.a. vele verschillende bouwprojecten ondersteund en kwaliteitszorg met plezier gedaan.

Zoals velen van ons leerde ik op jonge leeftijd spelen met een (opwind)trein, waar vader een boerderij, woonhuis en schuur voor timmerde en middels een beltransformator (veilig in een kistje) van verlichting was voorzien. Dit als voorbeeld heb ik toen zelf een groot station getimmerd met echte dakbedekking en een transformatorstation zoals naast het spoor stond.

Vader had nog vele rails (diverse spoorbreedten) en nog enkele wagons, maar het meeste was uit zijn ouderlijk huis in Arnhem tijdens de oorlog / evacuatie gestolen. Beestjes en popjes waren nog prachtig gegoten uit legeringen met veel tin. Tunnels waren nog van geperst papier en mooi beschilderd.

Moeder had vroeger een stoomtreintje van Bing, maar daar mochten we alleen maar naar kijken want dat was wel erg gevaarlijk !

Treinen waren volop te koop bij alle warenhuizen, maar ook bij speciale speelgoedwinkels. Zo had ik in Utrecht binnen een straal van 500 meter Bosch & Honig, het Speelgoedparadijs en Kuipers Hobbyhuis. Tijdens vakantie bij Opa en Oma in Arnhem waren er ook volop goede speelgoedwinkels. Dus keuze voldoende om je ogen uit te kijken en je wensenlijstje op te stellen.

In de vitrine onder de trams: Minex Märklin ± 1970; daaronder Hornby Spoor 1 ± 1970, vervolgens links Märklin ketelwag en rechts de gevaarlijke stoomloc Bing.

Het begin van het serieuze werk was het bouwen van een groot diorama met echte tunnels en een Rokal treintje. Maar als gebruikelijk kwam er zo rond mijn vijftiende de wens om een echte modeltrein te bezitten. Vele

vriendjes hadden een Märklin of Trix trein en dat was pas mooi. Dus hard sparen en geld verdienen door zelf te werken. Op vele vrije momenten kon ik bij Sleen Buitensport aan de slag met het opruimen van magazijn, vullen van donzen slaapzakken en het knippen van zware stof voor tenten.

Zo ontstond in een jaar een plan om met Fleischmann modelrail (had tenminste geen lelijke middenrail) een baan te bouwen. Deze moest wegneembaar zijn omdat mijn kamer maar klein was. Opklappen achter of onder het bed was een idee maar ik wilde meer ruimte en dus werd het een baan die ophijsbaar was. Vader was het er mee eens indien er maar voldoende zekerheden waren dat hij niet kon onverwachts naar beneden komen, dus een extra paal en twee steunen in de muur zodat er niets kon gebeuren.

Trix ellocs van vader

Ondertussen vele nummers van Hobby Bulletin gelezen en veel ideeën opgedaan van wat je allemaal zelf kunt maken. Al in 1954 had HB een bouwplan voor hoogfrequent treinverlichting en in 1962 opnieuw met een makkelijk zelf te bouwen apparaat. Dit gedaan en het werkte super (wel met enige storing op de radio), eindelijk bleven de treinlampjes bij stoppen voor wissel of station branden. Zo vond ik toen ook heel mooi het Wiad-bouwpakket van een grote havenkraan met vijf motoren en dus vele mogelijkheden om te werken. Deze is ondertussen zo'n 50 jaar oud maar komt weer terug op mijn nieuwe modelbaan in wording.

Wiad havenkraan; het onderstel moet nodig gereviseerd worden

In de zeventiger jaren was het trouwen, verhuizen, werken, drie kinderen, etc. De hobby verdween naar zolder en ging in de "kast", maar kwam er weer uit toen onze twee jongens groot genoeg waren om plastic modellen te bouwen en natuurlijk een mooie startset (uiteraard van Fleischmann met profirails) wel zagen zitten. We hadden er genoeg ruimte voor dat er een semi-permanente baan kon worden opgezet op een grote tafel waar zij rondom konden lopen. Zo enige jaren nog wat "gespeeld" en in 1985 een eigen plan bedacht voor een hele grote baan op zolder. Van circa 6 bij 1.25 meter als een heel groot "hondenbot" met twee lagen. Eindeloos van kunnen dromen, maar bouwen kwam er niet van!

Maar de kinderen gaan de deur uit en de VUT kwam waardoor er weer tijd komt om iets moois te bouwen. Daarvoor enkele jaar terug op zolder een aparte ruimte van circa 5.5 bij 2.5 meter gebouwd voor mijn droombaan. Ondertussen nog een mooie verzameling Fleischmann van een goede Oom gekregen en geregeld op Marktplaats en beurzen gekeken naar "koopjes".

Maar de kinderen gaan de deur uit en de VUT kwam waardoor er weer tijd komt om iets moois te bouwen. Daarvoor enkele jaar terug op zolder een aparte ruimte van circa 5.5 bij 2.5 meter gebouwd voor mijn droombaan. Ondertussen nog een mooie verzameling Fleischmann van een goede Oom gekregen en geregeld op Marktplaats en beurzen gekeken naar "koopjes".

Maar de kinderen gaan de deur uit en de VUT kwam waardoor er weer tijd komt om iets moois te bouwen. Daarvoor enkele jaar terug op zolder een aparte ruimte van circa 5.5 bij 2.5 meter gebouwd voor mijn droombaan. Ondertussen nog een mooie verzameling Fleischmann van een goede Oom gekregen en geregeld op Marktplaats en beurzen gekeken naar "koopjes".

Nu heb ik een geweldig mooi plan, een grote U-vorm met een enkele oversteek en ben al een paar jaar aan het bouwen. Grote besluiten moet ik nu nemen qua keuze van aansturing, digitaal of een hybride vorm, etc.

Het resultaat is dat ik nu opteer voor digitaal, maar zonder gebruik van PC. Dus alles moet handmatig (controlepaneel) bediend worden. Juist dit geeft mij plezier om zo rijbanen in te stellen, bij de MVA werkt de gelijkstroombaan ook zo.

Een Fleischmann Twincenter en *multimaus* heb ik al en van vele locs moet nog gezien worden of digitaliseren goed kan of dat zij "gezellig" op de plank komen te staan als herinnering aan vroeger. Mijn wens is veel treinen, dus veel spoor, te laten rijden van station naar station en een grote BW met locloodsen en draaischijf. Verder veel goederenvervoer en lossen/laden in een haven met de Wiad kraan. Dit alles te plaatsen in tijdperk 3 dat ik mij nog levendig kan voorstellen.

Deels zal de baan bovenleiding (alleen optisch) krijgen omdat ik ook verschillende elektrische locs heb, maar het zwaartepunt moet op de stoomlocs komen te liggen. Een echte specialiteit heb ik (nog) niet, maar het bedenken en realiseren van een droom is al genoeg om vele uren mee druk te zijn.

Zo kan ik de komende jaren wel vooruit en ben blij lid te mogen zijn van de MVA waar ik enerzijds inspiratie wil opdoen, maar ook wil helpen de banen van de MVA verder uit te bouwen met vele mensen die dit al jaren met plezier doen. Al eerder de banen op de Utrechtseweg gezien maar wat er nu staat of in wording is, mag er zeker wezen en daar kunnen de bouwers trots op zijn!

Actie na diefstal locs: "Help Louis aan nieuwe treintjes" *De Gelderlander, vrijdag 20 mei 2016*

Steunbetuigingen uit het hele land stromen binnen bij de 85-jarige Louis Companjen, bij wie vijftien modellocomotieven werden gestolen uit het souterrain.

'Het is belachelijk dat mensen voor de trein springen' *De Gelderlander, maandag 23 mei 2016*

Een boek en een expositie over mensen die voor de trein springen. En wat doet het met machinisten die 'gedwongen' worden om mensen dood te rijden? Machinist én kunstenaar Joos van der Zanden uit Nijmegen: "Ik snap niet dat ze het durven. Het is toch hartstikke eng?"

Poortjes Arnhem Centraal dicht *De Gelderlander, donderdag 26 mei 2016*

Op 6 juni gaan de poortjes gedeeltelijk dicht. Na een proefperiode van twee weken volgen de andere. Station Nijmegen staat op de planning. Op 28 mei volgt een verslag van Rotterdam CS, waar de poortjes zegenend werd doen: de rust is terug, het zwartrijden vrijwel weg.

Huzarenstukje van ProRail vertraagd *De Volkskrant, maandag 30 mei 2016*

Ondanks de inzet van 1000 man lukte het niet om de aanpassingen op maar liefst elf punten op tijd af te ronden. Inclusief een fantastische overzichtsfoto over een halve krantenpagina.

Station is publiekslieveling *De Gelderlander, vrijdag 3 juni 2016*

De vakjury van de Heuvelinkprijs 2016 gaat naar de glazen uitbreiding van Brasserie De Park in Sonsbeek, het publiek koos overtuigend voor Arnhem Centraal.

Sluitingsprocedure treinen

<p>20 seconden voor vertrek: conducateur fluit, draait sleutel kwartslag naar rechts. Treindeuren sluiten, behalve die waar de conducateur staat. U mag niet meer instappen.</p> <p>10 seconden voor vertrek: conducateur is naar buiten gestapt en heeft de trein gescand op reizigers</p>	<p>gers die vastzitten of andere problemen, komt weer binnen, en draait de sleutel een kwartslag terug naar links. Laatste deur gaat dicht.</p> <p>Vertrek: de machinist krijgt het sein dat de deuren dicht zijn, en gaat rijden.</p>
---	---

Kom er nog maar gauw in *De Volkskrant, dinsdag 7 juni 2016*

Treindeuren moeten van de NS onverbidde-lijk dicht na het fluitje: Fluiten = sluiten. Voor de veiligheid, tegen de vertraging. Een conducateur: "Het gaat toch tegen je gevoel in".

'De normen worden fors overschreden' *De Volkskrant, dinsdag 7 juni 2016*

Er rijden veel meer treinen met stoffen als butaan en lpg door bewoonde gebieden dan toegestaan. Vooral de Brabantroute en door Oost-Nederland is het raak. 'Het ministerie kan niet achterover leunen.' aldus een woordvoerder van Arcadis. Een maand later meldt de Volkskrant dat Dijkzwa minder giftreinen wil en het schip als alternatief laat onderzoeken.

Wilde speculaties over ongeluk *De Gelderlander, dinsdag 7 juni 2016*

België tast in het duister over de oorzaak van de botsing tussen twee treinen in de buurt van Namen zondagavond. Een passagierstrein knalde met hoge snelheid op een goederentrein met 2800 ton kalksteen. Blikseminslag? Sabotage stakend personeel?

Treinsurfers komen niet zomaar weg met stunt *De Gelderlander, donderdag 9 juni 2016*

De twee 'treinsurfers' die op het dak van de Veoliatrein van Nijmegen naar Molenhoek hebben gere-

den, kunnen weleens zware straffen te wachten staan. Een van de twee vloggers lijkt al spijt te hebben van zijn actie: "Dit is het meest ontspoorde dat ik ooit gedaan heb." Op 13 juli volgt het bericht dat ProRail geen extra maatregelen neemt om treinsurfen te voorkomen.

Proefrit

De Gelderlander, donderdag 16 juni 2016

De nieuwe Eurostar E320 staat op Arnhem Centraal gebroederlijk naast de ICE uit Basel. De nieuwe trein voor het traject Amsterdam - Londen reed de afgelopen dagen proefritten tussen Arnhem en Ede-Wageningen.

Nieuwe bus stoot alleen water uit

De Gelderlander, zaterdag 18 juni 2016

Syntus gaat proefdraaien met de waterstofbus. Later moet het innovatieve voertuig gaan rijden tussen Arnhem en Apeldoorn.

Rail Away is zen in een andere wereld

De Gelderlander, woensdag 22 juni 2016

Het treinprogramma is al 21 jaar succesvol.

Bouwer modeltreinen slankt af

De Volkskrant, donderdag 23 juni 2016

Hornby Railways, de fameuze Britse producent van modeltreinen, zet het mes in de organisatie.

In nog geen 30 minuten van Amsterdam naar Parijs

De Gelderlander, donderdag 30 juni 2016

Tesla-baas Elon Musk bedacht de hyperloop: met zo'n 1000 km per uur in een bijna vacuümbuis: razendsnel, veilig, milieuvriendelijk en relatief goedkoop.

Zoeken naar de schoonste bus voor Gelderland

De Gelderlander, donderdag 30 juni 2016

In 2025 mogen bussen geen schadelijke stoffen meer uitstoten. Wat is de oplossing? Waterstofbussen? Of toch elektrische?

Lightrail moet vastlopen ov in Randstad voorkomen

De Volkskrant, vrijdag 8 juli 2016

NS, GVB, RET, HTM en Qbus verwachten een groei van het aantal reizigers met 20 tot wellicht 40% en daarvoor is een verdubbeling van de investeringen nodig.

ProRail: bel als iemand over spoor loopt

De Gelderlander, vrijdag 8 juli 2016

Een groeiend aantal mensen loopt langs het spoor. Er komt een kliklijn,

Noord-Zuidlijn: weer later, niet duurder

De Volkskrant, zaterdag 9 juli 2016

Verkeerswethouder Pieter Litjens moet weer (negen maanden) vertraging melden: de lijn wordt op 22 juli 2018 geopend. Het faillissement van Imtech speelt een rol, maar ook bij de huidige testfase komen onverwachte zaken aan het licht.

Frontale botsing op Italiaans enkelspoor eist zeker 22 levens

De Volkskrant, wo 13 juli 2016

Twee forenzentreinen in de zuidelijke regio Puglia reden op hoge snelheid op elkaar in.

Miljoenen Euregio voor draadloze trolleybus

De Gelderlander, donderdag 21 juli 2016

Trolley 2.0 wordt ontwikkeld door Vossloh Kiepe. Hogeschool Arnhem Nijmegen, Hermes en drie bedrijven uit de regio zijn betrokken.

Nieuw dieptepunt op Brits spoor: treinrit gestaakt wegens graffiti

Vk, do 28 juli 2016

Engelse treinmaatschappijen zijn creatief in het bedenken van redenen om treinen niet te laten rijden. Natte bladeren, pluizige sneeuw, verkeerd zonlicht. En nu: drie treinen waren bespoten met graffiti.

Fijne fietsroute, maar levensgevaarlijk

De Volkskrant, zaterdag 30 juli 2016

In Heemstede hebben fietsers en wandelaars hun onbewaakte overgang terug veroverd, slotstuk van een jarenlange juridische strijd, inclusief Kamerdebat. Hoeveel doden zijn acceptabel?

NS wil van tweede conducteur af op dubbeldekker

De Gelderlander, vrijdag 12 augustus 2016

Het gaat om type DDZ-6. Op oude dubbeldekkers is een enkele conducteur al lang standaard. Avondtreinen en nachtritten blijven uitgezonderd.

Tegen beter weten in zoeken naar nazitrein

De Gelderlander, maandag 15 augustus 2016

Met radarapparatuur is niets getraceerd, maar Piotr Koper en Andreas Richter weten het zeker en gaan (voorzien van alle vergunningen en de benodigde apparatuur) morgen toch graven.

'Relaxed, zolang je nergens op tijd hoeft te zijn'

De Volkskrant, vrijdag 12 augustus 2016

Drie keer zo goedkoop als de trein, maar de busrit van Nijmegen naar Amsterdam duurt drieënhalf uur. Niks rechtstreeks, zoals gesuggereerd, maar via Rotterdam en Den Haag. En de wifi is ook nog lang niet wat er beloofd wordt.

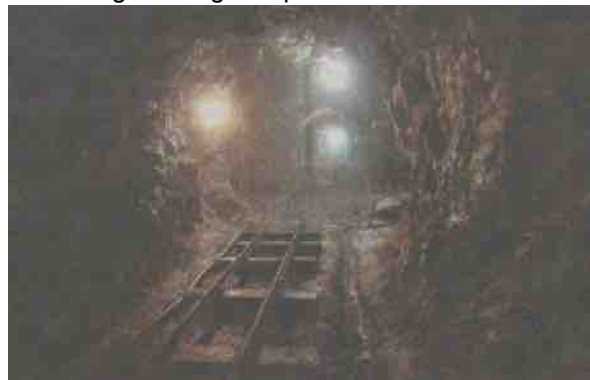
Urinoir moet een einde maken aan vieze trein-wc's

De Gelderlander, donderdag 25 augustus 2016

'Mannen zijn jagers, die gaan niet zitten', zegt toiletprofessor Johan Molenbroek van de TU in Delft. Daarom ontwierp hij een wc-hokje met toiletpot én urinoir.

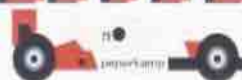
En verder ook nog:

✓ **Treinverbinding op lange baan** (DG, do 26 mei) Een directe treinverbinding Apeldoorn - Zutphen - Winterswijk wordt door de provincie Gelderland op de lange baan geschoven. ✓ **De tunnel die het milieu moet redden** (Vk, wo 1 juni) Zwitserland opent vandaag de langste spoortunnel ter wereld. De nieuwe Gotthard-basistunnel is maar liefst 57 km lang. Containers uit Rotterdam zijn straks sneller in Genua. ✓ **NS zoekt nog twee nieuwe directeuren** (Vk, do 2 juni) De raad van bestuur wordt slagvaardiger gemaakt door uitbreiding van drie naar vijf leden. Daarmee vervalt het werk van acht directeuren. ✓ **Nachttrein naar skigebied terug** (DG, do 2 juni) Het bedrijf Railpromo uit Den Bosch stapt in het gat dat DB achterlaat na het beëindigen van de City Night Line. ✓ **Ze lachen de politie in hun smoel uit** (Vk, di 14 juni) Connexxion legde in Almere een aantal busdiensten plat nadat tientallen jongeren bussen bekogelden met stenen. Ook in Haarlem en Utrecht ging het afgelopen weekeinde mis. ✓ **Klassenstrijd tussen forenzen in de trein** (Vk, do 16 juni) In de overvolle treinen van NS zitten 2^e-klasreizigers vaak in de eerste klas. Het onbehagen van de passagiers groeit. ✓ **Extra strop spoor van 40 miljoen** (DG, vr 17 juni) Het rampenproject rond de aanleg van de spoortunnel in Delft kent weer een nieuwe strop. Staatssecretaris Dijkzma liet de totale investering nog eens doorrekenen. ✓ **Meer goederen per trein uit Duitsland** (Vk, di 21 juni) Binnenlands nam het goederenvervoer toe met 7%, het grensoverschrijdend vervoer met 4%. ✓ **Niet uitgecheckt? NS geeft voortaan een seintje** (Vk, di 28 juni) De nieuwe service, NS Extra, gaat automatisch een mailtje sturen. ✓ **Nieuwe station Barcelona is bodemloze put** (Vk, do 30 juni) Er werd 82 miljoen teveel betaald. Bouwbedrijven kregen geld uitgekeerd voor werkzaamheden die nooit werden uitgevoerd. De spoorbeheerder kreeg steekpenningen en werd getraakteerd op snoepreispjes. ✓ **'Student gebaat bij trein naar Kleef'** (DG, za 2 juli) Dat vinden de Nijmeegse Radboud Universiteit en de Hochschule Rhein-Waal uit Kleef. ✓ **Geen beweging in 'Trolleygate'** (DG, ma 4 juli) Het opstappen van wethouder Mink heeft de partijen in het conflict rond de innovatieve elektrische bus niet dichterbij elkaar gebracht. ✓ **Trein zonder machinist** (DG, ma 4 juli) Op de Betuweroute gaat een proef van start met een zelfrijdende trein. Initiatiefnemer is DB Cargo. Voorwaarde is wel dat er subsidie wordt verleend door de Europese Unie. Dan kan het testen volgend jaar beginnen. ✓ **Het nieuwe rijden kan ook op de spoorrails** (DG, za 16 juli) De energiebesparende TimTim voor machinisten kan miljoenen aan energiekosten besparen. ✓ **NS voor de rechter in Limburgse Veolia-zaak** (Vk, vr 22 juli) Vier oud-topfunctionarissen worden voor de rechter gesleept. ✓ **Forse groei van openbaar busvervoer** (DG, za 20 aug) Groei in de provincie Gelderland bijna 7%. Met name dankzij snelle buslijnen op Arnhem en Nijmegen.

MODELBOUW EN TECHNISCH SPEELGOED EDE

PEPERKAMP

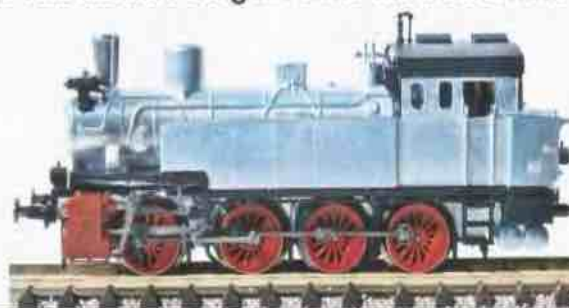
www.peperkampmodelbouw.nl

Tevens gespecialiseerd in radiografische auto's,
plastic bouwpakketten, modeltreinen,
autominiaturen, racebanen, vliegtuigen etc.
In- en verkoop van nieuwe en gebruikte modeltreinen.

Verlengde Maanderweg 87 - Ede
Tel. 0318 - 65 32 32

Geopend van maandag t/m zaterdag
(tussen 12.30-13.30 gesloten)

**7x per jaar
Live speelgoedveilingen**

Bouwman & Bouwman
Veilinghuis - Auctioneers
Vintage Toys & Collectibles

Saturnusweg 6a
6971 GX Brummen
Tel. 0575-560393
info@veilinghuisbouwman.eu
www.veilinghuisbouwman.eu

*Het veilinghuis voor
Vintage Toys & Collectibles*

Bij de rotonde rechtdoor?

door Hans van de Ven

Wat zo'n TomTom ook zegt, dit kán natuurlijk niet: op een rotonde rechtdoor rijden. Je moet beslist om die heuvel heen! Rotondes in Nederland zijn de pistes van het verkeer. Alleen het zaagsel ontbreekt er nog maar aan. Het is een circusact met wervelende verkeersstromen en totaal tegengestelde voorrangregels. Soms zijn de haaiantanden in je voordeel, vaak ook moet je goed letten op het invoegende verkeer. De ene keer hebben alleen auto's voorrang, op een andere rotonde óók de fietsers. Heel handig, want door al die onduidelijkheid moet je beslist voorzichtig gaan rijden. Ja, of gewoon niet op een fietser meer of minder letten natuurlijk. En nóg zoiets. Automobilisten die bij het naderen van een rotonde hun linkerknipperlicht aanzetten. Beste chauffeur, je mág helemaal niet linksaf. Je moet echt gewoon eerst de rotonde oprijden (geen keuze, dus richting aangeven is onzinnig) en dan bij driekwart réchtsaf. Dus voor een dynamische show met een hoog acrobatisch gehalte en jongleertalent: bezoek een Nederlandse rotonde!

Maar de meest vervreemdende ervaring deed ik op bij het passeren van de rotonde op de N310 met de Wolweg (N800), dat is ter hoogte van Stroe. Midden op de rotonde staat een ANWB-wegwijzer in de bekende kleuren wit en blauw. Maar de paal zelf is als een kurkentrekker gekruld!

Sommige richtingborden wijzen als gevolg daarvan schuin naar beneden, andere weer lichtjes omhoog. Voor ik van de verbazing bekomen ben ontwaar ik nog zo'n curieus exemplaar bij de afslag Kootwijk. Het gaat natuurlijk toch allemaal te snel, dus thuis even Google ingezet. Dan blijkt dat de provincie Gelderland in 2012 op twee rotondes op de N310 objecten geplaatst heeft van kunstenaar Reinier Lagendijk. De kunstwerken zijn door de provincie aan de gemeente Stroe geschonken. 'Transformation of a signpost pole', is de officiële benaming, maar dat geeft weinig treffers. Wel wordt duidelijk dat Lagendijk oorspronkelijk een ander idee had, namelijk dat een grove den gesteund wordt door de wegwijzer. "Het statische verkeersobject verandert in een dynamisch kunstwerk (de lantaarnpaal slingert zich als het ware om de boom heen)", zo luidt de artistieke formulering. De dennenboom heeft, door vandalisme, het loodje gelegd, maar wat overblijft is minstens zo opvallend. Ik weet zeker: die wil ik op schaal nabouwen.

Ik vind al snel wat technische gegevens. Het belangrijkste: de hoogte van mijn kurkentrekker bedraagt maar liefst 12 meter. Omgerekend naar H0 een object van 13,5 cm. Als ik ook de lantaarns wil laten functioneren, moet ik holle buis gebruiken. Dat valt natuurlijk niet te krullen. Ik kies voor een massief koperen buisje met doorsnede 2mm en buig het rond een spijker. Na een paar experimenten heb ik een vorm te pakken die me bevalt. Ik soldeer op de top vier dunne koperdraadjes en fröbel daar met restjes uit de rommeldoos neplampen aan. Ooit kocht ik bij Miniworld Rotterdam een bouw pakketje van een ANWB-paal; de plaatsnaamborden daarvan laten zich gewillig in styreen namaken. De computer helpt met het printen van tekststickers. De onderkant van de paal verdik ik met een laagje krimpous. Een

Ik vind al snel wat technische gegevens. Het belangrijkste: de hoogte van mijn kurkentrekker bedraagt maar liefst 12 meter. Omgerekend naar H0 een object van 13,5 cm. Als ik ook de lantaarns wil laten functioneren, moet ik holle buis gebruiken. Dat valt natuurlijk niet te krullen. Ik kies voor een massief koperen buisje met doorsnede 2mm en buig het rond een spijker. Na een paar experimenten heb ik een vorm te pakken die me bevalt. Ik soldeer op de top vier dunne koperdraadjes en fröbel daar met restjes uit de rommeldoos neplampen aan. Ooit kocht ik bij Miniworld Rotterdam een bouw pakketje van een ANWB-paal; de plaatsnaamborden daarvan laten zich gewillig in styreen namaken. De computer helpt met het printen van tekststickers. De onderkant van de paal verdik ik met een laagje krimpous. Een

top vier dunne koperdraadjes en fröbel daar met restjes uit de rommeldoos neplampen aan. Ooit kocht ik bij Miniworld Rotterdam een bouw pakketje van een ANWB-paal; de plaatsnaamborden daarvan laten zich gewillig in styreen namaken. De computer helpt met het printen van tekststickers. De onderkant van de paal verdik ik met een laagje krimpous. Een

rolletje isolatieband heeft exact het juiste ANWB-blauw en laat zich gewillig om de intussen wit gespoten paal winden.

Het rotonde-eiland is voor een modelbouwer natuurlijk een koud kunstje. Schuin afgevlakt rondje kurk, afgezet met stoerprand. Gras inzaaien, struikjes aanplanten, verkeersborden plaatsen. Het wegdek breng ik op kleur met Heki 6601; uit witte etiketten maak ik haaiantanden. Omdat de lampen bovenin mijn kurkentrekker dus nep zijn, kies ik er voor de rotonde veiliger te maken met enkele straatlantaarns in de berm.

Tja, en dan gaat het dus direct al flink mis! Wie heeft dan ook zo'n aandachttrekkend opvallend object midden op de rotonde bedacht? De automobilist in de groene auto werd er dermate door afgeleid, dat hij een van de lantaarnpalen ramde. Een remspoor dwars door de keurige eilandbegroeiing. Hele voorkant in de prak. Gelukkig was de ambulance snel ter plaatse om de bestuurder en de bijrijder eerste hulp te verlenen.

Website kunstenaar: [Reinier Lagendijk](#). Streetview kunstwerk: [afslag Stroe](#). Streetview kunstwerk: [afslag Kootwijk](#). Hier is [de kurkentrekker](#) in het atelier. Dit is foto 04; de hele serie is genummerd 01 t/m 08.

Vind je dit toch wat te zoetsappig? In Groot Britannië kennen ze wat ingewikkelder constructies. *De Magic Roundabout* in Swindon bestaat uit één grote rotonde en vijf minirotondes. Die in Hemel Hempstead heeft zelfs zes mini's. Best een uitdaging voor een Faller Carbaan. Op de grote rotonde mag je overigens links- én rechtsom rijden.

Filmpje zien om het wat beter te snappen? Hier wordt de [Magic Roundabout](#) even uitgelegd. En hier neemt [Driver Nick](#) de Magic Roundabout.

@auxilium-ICT
Speciaal voor particulieren en kleinbedrijf

Helpdesk
Netwerken
Hulp op afstand
Backup oplossingen
Pc training voor senioren
Pc onderhoud en installatie
Advies bij de aanschaf van hardware
Hulp bij de werking van tablets en smartphones

Martijn Pas 06-19610438
www.auxilium-ict

BOEKHORST
AUTOSCHADEBEDRIJVEN

Wij repareren elke schade aan elke auto
voor elke verzekeringsmaatschappij

VERVANGEND VERVOER OP MAAT
www.boekhorstgroep.nl / info@boekhorstgroep.nl

Arnhem Noord
Ringoven 26
026 - 38 43 360

Arnhem Zuid
Hazenkamp 46
026 - 38 43 380

Didam
Hengelderweg 20
0316 - 527 684

CARLO SPOT TREINEN

Op diverse plekken vond ik fantasierijke Preiser-scènes. Hier een derde selectie.

Preiser-scènes

Wentink Occasions

Tweedehands modeltreinen

Krakkedel 26, 6686 MB Doornenburg

Voor in- en verkoop van Occasionstreinen en toebehoren

Openingstijden:

Zaterdag van 10.00 - 17.00 uur

Zie ook onze website: www.wentinkoccasions.nl

www.tillymodels.nl

Tilly Models

resin modelbouw in H0 en N

U kunt nu ook terecht in onze winkel
op de Krakkedel 2 in Doornenburg
voor Nederlandse en Zwitserse scenery.

Naast onze eigen modellen verkopen wij:

- *Humbrol en Vallejo verf
- *Holland Scale
- *Anita Decor
- *Evergreen plastics
- *Noch
- *Kibri en Faller

Openingstijden: zaterdag van 10.00 tot 17.00
Op beursdagen in Houten en feestdagen gesloten

„Uit d'Oude doos”

‘Der Adler’ (1835)

door Bert Pas

Dit keer gaan we met de oude doos terug naar het begin van het stoomlocomotieftijdperk. Aan het begin van de 19^e eeuw zijn de grote Europese spoorwegnetten nog slechts fictie. In werkelijkheid is men het embryonale stadium nog niet voorbij en bestaan er op dat moment slechts lijnen die twee of drie steden met elkaar verbinden die als eerste spoorwegen hadden. In Duitsland is dat het geval met Neurenberg en Fürth.

Een prestigezaak

In 1935 wil het ‘Reich’ op uitbundige wijze het honderdjarig bestaan van de spoorwegen vieren, maar de Adler is dan niets meer dan een herinnering. Daarom wordt er een waarheidsgetrouwe replica gebouwd door de werkplaatsen van de Reichsbahn van Kaiserslautern, maar over de Engelse oorsprong van de echte Adler wordt in de officiële stukken van die tijd geen woord gerept: nationalisme verplicht, nietwaar? Deze replica wordt momenteel geëxposeerd in een grote ronde lokloods in het transportmuseum van Neurenberg. In 2005 werd deze replica door een grote brand verwoest samen met nog 23 andere. Twee jaar na de brand in het museumdepot is de Adler weer rijdend te zien. Een tweede replica werd in de jaren '50 speciaal voor tentoonstellingen gebouwd, maar deze is niet rijdend.

De koning van Engeland schiet de koning van Beieren te hulp

Koning Lodewijk de 1^e van Beieren geeft in 1834 zijn goedkeuring voor de bouw van de spoorweg van Neurenberg naar Fürth. Dit geschiedt onder de bezielende leiding van een zekere Schärer. De koning wil bij de tijd blijven en zich een modern vorst tonen, maar in die tijd is de Beierse, of meer in het algemeen, de Duitse industrie nog niet ingesteld op de bouw van stoomlocomotieven. In weerwil van de nationale trots moet er toch een beroep worden gedaan op het enige land dat locomotieven kan leveren: Engeland. En toch heeft Schrärer er

alles aangedaan om te trachten de nationale eer hoog te houden en hij kon zelfs een firma in Württemberg een opdracht geven. Deze man nam zich voor de Engelse firma's te evenaren, zelfs voorbij te streven, door een locomotief te bouwen die minder steenkool verbruikte en de helft minder duur was! De fabrikant verdwijnt echter met de noorderzon en Schärer verneemt dat de aanvankelijke prijs hoe dan ook het dubbele zou zijn geworden van dat wat beloofd was. Zonder dralen gaat hij vervolgens naar Engeland en geeft de opdracht aan de beroemde firma Robert Stephenson & Co te Newcastle, die al vijf jaar lang een groot aantal locomotieven voor de Engelse en Franse spoorwegen bouwt. De Adler wordt tenslotte op het

afgesproken tijdstip afgeleverd en de eer van de koning is gered. Het gaat in feite om een standaardmodel dat de firma de bijnaam 'Patentee' meegeeft (gepatenteerd). Als de locomotief eenmaal op het Beierse spoorwegnet rijdt, krijgt ze de naam 'Adler' (Arend).

De uitgebrande Adler in de ruïnes van het Museumdepot in Nürnberg-Gostenhof

Technische eigenschappen

Totale gewicht(zonder tender):	14,5 ton
Cilinders:	229 x 406 mm
Oppervlak van het vuurkistrooster:	0,48 m ²
Diameter van de drijfwielen:	1371 cm
Lengte zonder tender:	7,62 m
Keteldruk:	4,2 bar

Een machine 'à la Stephenson'

De Adler is een machine met een voordraag, een centrale drijf-as en een achterdraag, zoals de algemene indeling van de Stephenson locomotieven uit die tijd. De wielen van de drijf-as hebben geen geleidingsflens: men was de spanningen van de geleiding van de drijfassen door de wielen nog niet zo meester. En aangezien deze gemaakt is van een gesmede krukas (de cilinders zijn inwendig), gaat deze gebukt onder de zijwaartse belasting die door de geleiding wordt veroorzaakt. Het besturingsplatform bevindt zich achteraan de machine, voor de tweeassige tender. Ook de vuurkist is achteraan, vóór het platform: de stoker kan zich dus met het vuur bezighouden. De schoorsteen zit voor. Ook de cilinders bevinden zich vooraan en zijn horizontaal geplaatst tussen de langsliggers van het onderstel.

Een korstondige loopbaan

Deze Adler is dus uitgerust met allerlei verfijningen. De algemene indeling van haar onderdelen is niet anders dan alle locomotieven van latere datum. Toch zal haar loopbaan vrij korstondig zijn, aangezien ze in 1857 als schroot wordt verkocht en wordt vervangen door krachtiger locomotieven die de Duitse industrie inmiddels zelf produceert.

Agenda

- tot zo 30 okt In het **Speelgoed & Carnavalsmuseum "Op Stelten"** te Oosterhout (Zandheuvel 51) verzorgt de NMF een **modelspoor tentoonstelling** met modelbanen, diorama's, films en een zelfspeelbaan voor de kinderen. Hou www.speelgoedmuseum.nl in de gaten.
- wo 7 sept **Daar ben ik nou geweest!! NVBS Oost Arnhem**, "De Uithoek" op het emplacement Arnhem Berg (20-22.30 uur). Prijs € 0,00. Zie www.nvbs.com
- za 10 sept **Fotorit bij de STAR** Deze dag wordt met stoomloc "Niedersachsen" een fotogoederentrein gereden op de STAR-lijn tussen Stadskanaal en Musselkanaal. De trein, bestaande uit circa zes bruine en grijze goederenwagens uit de jaren '30 tot '50, zal ruim vier uur onderweg zijn, waarbij onderweg vele gelegenheden tot fotograferen worden geboden – uiteraard "schoorsteen voor" en bij een gunstige zonnestand.
- za 10 + zo 11 sept **Historisch weekend** Gelderse Smalspoorstichting in Randwijk <http://www.smalspoor.nl/>
- za 10 + zo 11 sept **Stoomlocomotief 'Ooievaar'** van de SHM rijdt op de Speelhuislaan, t.g.v. heropening station Breda. Dit is de laatste nog rijdende **Backer en Rueb** stoomtram, die in 1904 in Breda is gebouwd. Langs een perron in het station staan enkele nostalgische NS-treinen, zoals het directierijtuig 'Kameel', de groene 'Hondekop' van Stichting Hondekop en de modernste NS-trein FLIRT.
- za 10 + zo 11 sept **Klassieke diesellocomotieven** spelen de hoofdrol! Niet alleen zullen zij de passagierstreinen tussen Goes en Hoedekenskerke v.v trekken, maar ze rijden ook met authentieke korte buurtgoederentreinen. Een mooi fotomotief!
- zo 11 sept **Zelf een stoom- of dieseltrein besturen!** Droomt u ervan om zelf een stoom- of dieseltrein te besturen? Of bent u op zoek naar een zeer origineel cadeau? Dan kunt u bij **Museumbuurtspoorweg Haaksbergen** terecht. Een unieke ervaring voor de echte fan van oude treinen!

BESTUUR EEN STOOMTREIN

U begint 's morgens op tijd in Haaksbergen met een uurtje theorie over de stoomloc en een veiligheidsinstructie. Daarna opstoken, afsmeren en bunkeren. Uiteraard alles onder de deskundige begeleiding van twee van onze machinisten.

Na de lunch maken we twee retourritten naar Boekelo, waarvan u een rit stookt en de andere rit rijdt. Om 16.00 uur zijn we terug en moet de locomotief gereed gemaakt voor de volgende dienst. De prijs voor dit unieke arrangement bedraagt € 675,- p.p. (incl. consumpties, lunch, certificaat).

BESTUUR EEN DIESELTREIN

Dit arrangement is een verkorte vorm van het arrangement 'Bestuur een stoomtrein' en duurt ongeveer 2 uur. De werking van de loc wordt uitgelegd. Onder deskundige begeleiding bedient u de loc naar Boekelo en terug. De prijs van deze unieke ervaring bedraagt € 375,- per rit (incl. consumpties). Na afloop van het programma ontvang u een certificaat.

- za 17 + zo 18 sept **Stadskanaal onder Stoom.** Met heel veel stoom, historische locomotieven in een intensieve dienstregeling tussen Veendam - Stadskanaal - Musselkanaal en veel andere activiteiten; 10-17 uur.
- za 17 + zo 18 sept **Demodagen NMF** in het Speelgoed & Carnavalsmuseum "Op Stelten" te Oosterhout.
- za 17 + zo 18 sept **STOOM in het Spoorwegmuseum.** Een museum vol puffende en stomende machines. Zaterdagavond om 18.00 uur gaan alle stoommachines die kunnen rijden in optocht door de binnenstad van Utrecht.

- za 17 + zo 18 sept **Bello Festival bij de SHM.** Het staat in het teken van veertig jaar Historische Driehoek. Met negen historische locomotieven wordt een dienstregeling uitgevoerd tussen Hoorn en Medemblik. Het is ook mogelijk mee te reizen met een historische stoomtrein over de (hoofd)spoorlijn tussen Hoorn en Enkhuizen. Tussen Enkhuizen en Medemblik maakt de historische veerboot Friesland uit 1956 extra vaarten. Voor de kinderen zijn er activiteiten tijdens de Speurtocht Stoomsafari.
- di 20 sept **Plusdag** Spoorwegmuseum. Iedere derde dinsdag van de maand is er een Plusdag, met een nostalgisch programma voor senioren. Ook kunt u zich laten scheren door barbier Jan.
- za 24 sept **Modelbouwdag** Evenementenhal **Gorinchem**; 10-16 uur, € 6,50 www.modelbouwdag.nl
- za 1 okt **NAMAC-beurs** in Euretco Expo Center Houten 10-15 uur, prijs € 5.
zo 2 okt **MVA-excursie naar spoorwegmuseum Bochum-Dahlhausen**; zie www.eisenbahnmuseum-bochum.de vertrek 8 uur vanaf clubgebouw, terug rond 18:30 uur.
- wo 5 okt **Smalspoor op de Duitse Waddeneilanden**, door Peter Doove. Een presentatie over de spoorlijnen op de Duitse Waddeneilanden en in Ostfriesland. **NVBS Oost Arnhem**, "De Uithoek" (zie 7 sept) € 2,50.
- za 8 okt **Modelspoorbeurs Houten**; 10-15 uur, € 7. Parkeren gratis!
zo 9 okt **Zelf een stoom- of dieseltrein besturen!** Dan kunt u bij Museumbuurtspoorweg Haaksbergen terecht. Zie 11 sept.
- za 15 okt **Speelgoedveiling Bouwman&Bouwman** in Brummen; aanvang 11 uur. www.veilinghuisbouwman.com
- za 15 + zo 16 okt 8^e grote **Modelspoor Expo** in Brabantthal te **Leuven** (België); za 10-18 uur, zo 10-17 uur. www.modelspoorexpo.be
- za 15 t/m zo 23 okt **Chuggington doedagen.** Met Wilson op de foto, speurtocht, grootse Chuggington speelwereld, Chuggington bioscoop en nog veel meer!
- zo 23 okt **Najaarsstoomdag** van Museumbuurtspoorweg Haaksbergen-Boekelo.. Wij brengen al het rijvaardige materieel in stelling. Naast reizigerstreinen ook historische goederentreinen. In de dorpscentra van Haaksbergen en Boekelo zullen deze dag ook extra activiteiten georganiseerd worden.
- vr 28 t/m zo 30 okt Eurospoor in Jaarbeurs Utrecht. Vrijdag 10-18 uur, zaterdag 09.30-17.30 uur, zondag 09.30-17 uur. www.eurospoor.nl
- zo 30 okt **Einde zomertijd** De stationsklokken staan 's nachts om 2 uur een uur stil. Dit kun je zelf op het perron controleren!
- wo 2 nov **Wat hing er achter?** door Otto Dijkstra. Een kijkje op het NS-goederenmaterieel in de jaren na WO II tot 1965. **NVBS Oost Arnhem**, "De Uithoek" (zie 7 sept) € 2,50.
- za 12 nov **Modelspoorbeurs Houten**; 10-15 uur, € 7. Parkeren gratis!
di 22 nov **Sluitingsdatum inzendtermijn kopij **Het Zijspoor 4****
- za 26 nov **NAMAC-beurs** in Euretco Expo Center Houten 10-15 uur, prijs € 5.
za 3 dec **Speelgoedveiling Bouwman&Bouwman** in Brummen; aanvang 11 uur. www.veilinghuisbouwman.com
- di 6 dec ****Het Zijspoor 4** verschijnt**
- wo 7 dec **Opening Utrecht Centraal.** Officiële opening van het vernieuwde station Utrecht Centraal. Vanaf 2 november is in het Spoorwegmuseum een tentoonstelling over dit station.
- wo 7 dec **Spoorwegherinneringen**, door Kees van de Meene. **NVBS Oost Arnhem**, "De Uithoek" (zie 7 sept) € 2,50.
- za 10 dec **Modelspoorbeurs Houten; HOUTEN DIGITAAL** 10-15 uur, € 7. Parkeren gratis!

LET OP: in bovenstaand overzicht zijn hier en daar de toelichtingen wat ingekort. In de agenda op onze website www.mva.nu is wel de uitgebreide tekst te raadplegen!

bij de **mva** is
voor **een clublid**
altijd kans **om te**
programm**eren**

JARIGEN

2 oktober

Corrie Hendriks

5 oktober

Hans van Dolderen

16 oktober

Alex Kuyl

19 oktober

Theo Bouwmeester

23 oktober

Wouter Schaap

28 oktober

Bert Pas

3 november

Lennart Visser

7 november

Max van de Pol

8 november

Dick Aalbers

11 november

Therius Bartels

11 november

Wim Gouw

1 december

Ben Scheepers

OMNIPROBBERICHTEN

Een man zegt tegen de psychiater: 'Ik ben het leven moe, ik ga me voor de trein gooien.' Zegt de psychiater: 'Ik heb U toch altijd verteld dat u een positieve draai aan uw leven moet geven en aan alle dingen in het leven.' 'Inderdaad', zegt de man, 'daar heeft u gelijk in. Ik zal het anders zeggen, ik ga mijn leven op de rails zetten.'

Aan dit nummer van **Het Zijspoor** werkten mee:

de adverteerders, de bezorgers, Jitse Kaspers, Everard van der Velden, Bert Pas, Carlo Hellegers, Jan Niemeijer, het N-team, Willem Gerbel, Mika Kulik, Hans van de Ven.

Wil je jouw naam hier de volgende keer bij? Mail aan zijspoor@mva.nu ! Nú!

kijk eens wat vaker
in de spiegel van
Guus Onstenk
herenkapper

behandeling zonder afspraak

Huissensestraat 29
6833 HL Arnhem
tel. 026-3218933

www.guusonstenk.nl

BAPTIST
VOOR HOUTBEWERKERS

Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking met het grootste assortiment gereedschappen en machines voor iedereen met passie voor houtbewerken!

Bezoek baptist.nl en vind ruim 8.000 artikelen met uitgebreide omschrijvingen, afbeeldingen, video's en gerelateerde producten!

Graag tot ziens in Arnhem!

Baptist voor Houtbewerkers gereedschappen en machines
Vlamoven 32
6826 TN Arnhem houtbewerkers@baptist.nl

Winkel ook op
Baptist.nl

Wilke Tabak v. o. f.
uw sigarenspeciaalzaak

Koningstraat 66a, 6811 DJ Arnhem

Alles op rookgebied, o.a.:

Longfillers: Cubaans, Dominicaans

Luxe aanstekers: Dupont, Ronson

Waterpijpen

Humidoors

Staatsloterij

Lotto.

KRASLOTEN

Het verkooppunt voor lotto, krasloten en staatsloterij

Wentink *Hobby*

MODEL TREINEN

**ARNOLD
ARTITEC
AUHAGEN
BACHMANN
BEMO
BRAWA
BUSCH
DIGIRAIL
ESU
FALLER
FLEISCHMANN
GÜTZOLD
HALLING
HARTEL
HEKI
HELJAN
HENCKENS
HOBBYTRAIN
KATO
KIBRI
L.G.B.
LENZ
LILIPUT
LIMA
MÄRKLIN**

**40m² MÄRKLIN
SHOP-IN-SHOP**

**OOK VOOR AUTO'S,
BOUWDOZEN,
RADIOGRAFISCHE AUTO'S,
BOTEN EN RACEBANEN**

**MEHANO
NOCH
PICCOLO
POLA
PREISSER
RIVAROSSO
ROCO
SEUTHE
SOMMERFELDT
SYMOBA
TORTOISE
TRIX
UHLENBROCK
VISSMANN
VOLLMER
WOODLAND
en nog véél meer!**

*Tevens hebben wij
een ruime keuze in
DVD's, boeken en
tijdschriften*

WIJ ZIJN VAN DINSDAG T/M ZATERDAG GEOPEND

**Steenstraat 20 • 6828 CK Arnhem
T. 026 - 442 32 26 • F. 026 - 446 17 37
I. www.wentinkhobby.nl • E. support@wentinkhobby.nl**

